

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з навчальної дисципліни
«Історія музики»

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра музикознавства та музичної освіти
Курс: I
ОПП 025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано), 025.00.04 Інструментальне виконавство (оркестрові, струнні, народні, духові та ударні інструменти) Спеціальність: 025 Музичне мистецтво
Форма проведення: письмова з використанням платформи Zoom
Тривалість проведення: 2 год
Екзаменатори: Костюк Н. О., проф. кафедри; Дем'яненко Б. В., викладач кафедри
Максимальна кількість балів: 40. Зміст: питання – максимально 40 балів: два теоретичні (по 15 балів за кожне питання) і одне практичне питання (10 балів)
36–40 балів: за відмінне висвітлення змісту визначених питань; в сумі у вказаних питаннях допускаються 1–2 незначні помилки. Студент демонструє високий рівень опанування дисципліною: дає правильну й лаконічну відповідь на питання; правильно визначає й характеризує зміст музичних явищ, аналізує драматургію визначених музичних творів, безпомилково визначає на слух музичні фрагменти.
31–35 балів: за добре висвітлення змісту визначених питань; в сумі у вказаних двох питаннях допускаються 3–5 незначних помилок. Студент демонструє добрий рівень опанування дисципліною: загалом дає правильну відповідь на питання; з незначними помилками визначає й характеризує зміст музичних явищ, аналізує драматургію визначених музичних творів; визначає на слух стиль і жанр музичних фрагментів, але допускає помилки у визначенні їх автора.
25–30 балів: за посереднє висвітлення змісту визначених питань; в сумі у вказаних двох питаннях допускаються 6–10 помилок різної складності. Студент демонструє середній рівень опанування дисципліною: з помилками відповідає на питання; з помилками визначає й характеризує зміст музичних явищ, аналізує драматургію визначених музичних творів; помиляється у визначення стилю музичних фрагментів (не може визначити, кому з композиторів вони належать).
1–24 бали: за низький рівень висвітлення змісту визначених питань; в сумі у вказаних двох позиціях допущено більше 10 помилок різної складності. Студент демонструє низький рівень опанування дисципліною: з грубими помилками відповідає чи не може дати відповідь на питання; з грубими помилками визначає й характеризує зміст музичних явищ, аналізує драматургію визначених музичних творів; не може визначити стиль і жанр музичних прикладів, допускає у цьому принципові помилки.

Перелік допоміжних матеріалів:

1. Бедакова С. В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI–XIX століття): Навчальний посібник. Миколаїв, 2018. 306 с.
2. Бодак Я. Історія західноєвропейської музики від найдавніших часів до XVII століття: Навчальний посібник. Дрогобич : Коло, 2017. 280 с.
3. Іваницький А. І. Український музичний фольклор. Підручник для вищих учбових закладів. Вінниця : Нова книга, 2004. 320 с.
4. Історія української музики. В 7 т. Т. 1: Від найдавніших часів до середини XIX ст. 2-ге вид., перероблене, доповнене / О. В. Богданова, С. Й. Грица, Р. Д. Гусак, Є. В. Єфремов та ін. Київ : ІМФЕ, 2016. 440 с.
5. Каплієнко-Ілюк Ю. В. Історія світової музики: навчальний посібник. Чернівці : Місто, 2015. 240 с.
6. Корній Л. П. Історія української музики. Ч. I. Від найдавніших часів до середини XVIII ст. Київ – Харків – Нью-Йорк : Видавництво М. П. Коць, 1996. 316 с.
7. Корній Л. П. Історія української музики. Ч. II. Друга половина XVIII ст. Київ – Харків – Нью-Йорк : Видавництво М. П. Коць, 1998. 388 с.
8. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : НАМУ ім. П. І. Чайковського, 2011. 736 с. : іл.
9. Корній Л. П., Сюта Б. О. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ : Музична Україна, 2014. 592 с.
10. Медриш І. Світова музична література: Підручник. Випуск 1. Чернівці : Місто, 2018. 280 с.
11. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики. Навчальний посібник. Київ : Стилос, 2006. 350 с.
12. Чернова І. В., Горман О. П. Зарубіжна музика: історія, стилі, напрями: Навчальний посібник. Львів : НАСВ, 2016. 246 с.

Додаткова література:

13. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Переклад з німецької та редактор-упорядник Ю. Є. Семенов. Ч. 1. Арс-антика, Арс-нова, Гуманізм. Ренесанс. Одеса : Будівельник, 2003. 188 с.
14. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Переклад з німецької та редактор-упорядник Ю. Є. Семенов. Ч. 2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса : Будівельник, 2004. 240 с.
15. Календарно-обрядові пісні / Упорядкування, передмова, примітки О. Ю. Чебанюк. Київ : Дніпро, 1987. 392 с., іл.
16. Кияновська Л. О. Українська музична культура. Львів : Тріада плюс, 2008. 344 с.
17. Опанасюк О. П. Метаісторичні підвалини періодизації історії світової музичної культури // Path of Science. International Electronic Scientific Journal.

2017. Vol. 3, No 2. – С. 2.16–2.30 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.22178/pos.19-7>

18. Українська музична енциклопедія / Головний редактор Г. Скрипник, заступник головного редактора А. Калениченко, відповідальний секретар Г. Степанченко. Т. 1–5. Київ : ІМФЕ, 2006–2018.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Поняття музичної епохи, музичної культури; періодизація історії музики.
2. Особливості та функція музики в давніх культурах Єгипту, Індії, Китаю.
3. Утилітарний принцип музикування в давніх культурах, його принципи, форми, завдання.
4. Музична теорія і музична естетика стародавньої Індії (ладова система; мантра; рага; раса; тала; сангіта; система «шруті»).
5. Музична естетика і музична культура Стародавньої Греції і Риму (Медичний (магічний), космологічний, суспільно-виховний, вузько-спеціальний, музично-теоретичний напрями розвитку).
6. Мистецтво Муз (мусичне мистецтво); поняття «музика» («μουσική») в контексті позиції «техне» («τέχνη»).
7. Теорія музичного катарсису Піфагора; Платон, Аристотель та їхнє вчення про виховну роль музики. Каноніки і гармоніки; їхні позиції щодо визначення суті музичного мистецтва.
8. Музична культура епохи Середньовіччя.
9. Розвиток музичного мистецтва у християнській церкві.
10. Григоріанський хорал: особливості, основні принципи побудови.
11. Трубадури, трувери, мінезингери, мейстерзингери, їхня роль у розвитку європейської музичної культури.
12. Музична культура епохи Відродження.
13. Становлення поліфонії в епохи Середньовіччя і Відродження. Органуми (паралельний, вільний, мелізматичний),
14. Поліфонія строгого стилю. Основні принципи. Жанри.
15. Опера XVII – початку XVIII ст.: становлення жанру, тенденції розвитку.
16. Ораторія і кантата: виникнення і розвиток у XVII – XVIII ст.
17. Естетика і художні принципи музичної творчості епохи Бароко. Теорія афектів.
18. Інструментальна музика XVII – першої половини XVIII ст.
19. Французька клавесинна музика XVI – першої половини XVIII ст.
20. Музична культура Німеччини XVII – першої половини XVIII ст.
21. Творчість Й. С. Баха: образний зміст, виразові й стильові аспекти музики, будова, драматургія творів (один твір за вибором студента).
22. Інструментальна творчість Й. С. Баха; внесок композитора в розвиток жанрів. «Добре темперований клавір»; Хроматична фантазія і fuga g-moll; образний зміст п'єс, роль цих творів у розвитку європейської поліфонії та інструментальної музики.

23. Вокально-симфонічна творчість Й. С. Баха; Меса h-moll, «Пасіони за Іоанном»: образний зміст, трактування жанрів, виразово-стильові аспекти музики, особливості композиції творів (один твір за вибором студента).
24. Музичний класицизм. Віденський музичний класицизм. Естетика. Представники. Основні жанри.
25. Сонатно-симфонічний цикл: виникнення, образний зміст і форма частин циклу, концепція циклу. Поняття «симфонізм»; типи симфонізму віденських класиків
26. Творчість Й. Гайдна. Основні жанри творчості та їх характеристика
27. Творчість В. Моцарта. Стильові особливості, основні жанри.
28. Творчість Л. Бетховена. Стильові особливості, основні жанри.
29. Симфонії № 103 Й. Гайдна, № 40 В. Моцарта: образно-ідейний зміст, трактування жанру, виразово-стильові аспекти музики, будова, драматургія симфоній (один твір за вибором студента).
30. Фортепіанні сонати Й. Гайдна і В. А. Моцарта: образно-ідейний зміст, трактування жанру, виразово-стильові аспекти музики, будова, драматургія (по одному твору кожного композитора за вибором студента).
31. Опера XVIII ст.; оперна творчість та оперна естетика К. В. Глюка, В. А. Моцарта.
32. Глюк К. «Орфей і Еврідіка». Моцарт В. «Весілля Фігаро»: зміст, трактування жанру, будова і драматургія опер (один твір за вибором студента).
33. Бетховен Л. Сонати для фортепіано №№ 8, 14, 23: образний зміст, трактування жанру, виразово-стильові аспекти музики, будова, драматургія сонат (один твір за вибором студента). Романтичні тенденції у пізніх сонатах для фортепіано Л. Бетховена (на основі сонат №№ 27–32).
34. Бетховен Л. Симфонії №№ 3, 5, 6, 9: образний зміст, трактування жанру, виразово-стильові аспекти музики, будова, драматургія симфоній.
35. Українська народна пісня. Зв'язок з народними віруваннями, обрядами, календарним циклом. Календарно-обрядові та родинно-побутові пісні: їхні види, зміст, тематика, завдання, особливості виконання.
36. Музична культура Київської Русі. Давній епос і гимнографія.
37. Українські думи: зміст, тематика, принципи музикування, формотворчі принципи, розвиток жанру в XVI – 1-й половині XVIII ст.
38. Українські історичні пісні XVI–XVIII ст.: зміст, тематика, особливості музики, розвиток жанру, відмінність історичних пісень від жанру дум.
39. Жанр канту в українській музиці XVI–XVIII ст.: зміст, тематика, жанрові різновиди, стильові й виразові особливості музики.
40. Партесний концерт XVII – 1-ої половини XVIII ст.: зміст, тематика, стильові й виразові особливості музики; партесний і хоровий концерти.
41. Творчий портрет М. Березовського. Концерт «Не отвержи мене во время старости»: образний зміст, виразово-стильові особливості музики, будова й драматургія твору.
42. Творчий портрет Д. Бортнянського.

43. Творчий портрет А. Веделя. Концерт № 3 («Доколе, Господи, забудеши мя»): образний зміст, виразово-стильові особливості музики, будова й драматургія твору.

Музичні твори для слухового визначення (базовий рівень)

Зразки народнопісенних жанрів. Канти. Думи.

Зразки амвросіанського і мозарабського розспівів. Григоріанський хорал. Осмогласся (зразки розспівів)

Органум

Міннесанг (Нейдхарт. Нехай твоя шкіра стане світлішою; Фогельвайде. Під липою)

Гійом де Машо: Мила красуня

Гійом Дюфаї. Nuper rosarum flores. Se la face ay pale.

Жоскен де Пре. Missa Hercules dux Ferrariae. Nymphes des bois.

Джованні Палестріна. Miserere nostri. Super flumina Babylonis

Грегоріо Аллегрі. Miserere

Антоніо Вівальді. Концерт для 2 труб

Ян Стаміц. Симфонії

Жан Батист Люллі. Увертюра «Тесей». Опера «Арміда» (пасакалія; Арія «Нарешті він у моїй владі»). Опера "Персей" (увертюра)

Йоганн Маттезон. Сюїта соль мінор. «Цілюще народження і втілення Господа і Спасителя нашого». Соната № 4.

Жан Філіп Рамо. Твори для клавесину (Курка. Зозуля. Маленькі молоточки. Циклопи)

Гійом Дюфаї. Твори для клавесину

Франсуа Куперен. Містичні барикади. Франсуаза. Апофеоз Люллі. Галантна Індія (Трубка миру)

Якопо Пері. Еврідіка. Пролог. Donne ch'ai miei lamenti

Клаудіо Монтеверді . «Орфей» (увертюра і арія Музики); «Аріадна» («Плач Аріадни»); Коронація Поппеї. («Навіть я захоплююся тобою»)

Алессандро Скарлатті. Sento nel core

Джованні Батіста Перголезі. Stabat Mater. Опера «Служниця-пані» (Арії «Se tu m'ami», «Aspettare e non venire»)

Рейнхард Кайзер. Арія «Дозволь мені поплакати»; Suite from «Hercules und Hebe»; Симфонія з опери «Der lächerliche Printz Jodelet»

Франческо Бартоломео Конті. «Нещасна Дідона»; «La Folia Spaniola»

Ян Пітерзон Свелінк. Fantasia Cromatica

Георг фон Роутгер. «Servizio di Tavola»; Симфонія (La Betulia liberata); Pizzicato

Мартін Лютер. Vom Himmel hoch

Генріх Шютц . Небеса звіщають славу Божу; Давидові псалми; Священні симфонії

Георг Кристоф Вагензейль. Симфонія D-dur; Симфонія g-Moll

Йоганн Якоб Фробегер. Сюїта № 20 D-Dur. Allemande

Йоганн Пахельбель. Чакона f-moll

Дітріх Букстехуде. Чакона мі мінор ВухWV 160; Пассакалія ре мінор, ВухWV 161

Карл Філіп Емануїл. Бах Концерт для клавесина ре мінор. Клавірна соната фа мінор; Клавірна соната Ля мажлр

Йоганн Себастьян Бах. Органна токата і fuga d-moll; Органна хоральна прелюдія f-moll; Партита мі мінор; «Хроматична фантазія і fuga» d-moll: теми фантазії та фуги; Прелюдії та фуги з ДТК; Італійський концерт; «Висока меса»

Крістоф Віллібальд Глюк. Опера «**Орфей та Еврідіка**» (Дія друга. Сцена 1. Хор демонів і фурій; Дія друга. Сцена 2. Соло флейти; Дія третя. Сцена 1. Арія Орфея «Втратив я Еврідіку»).

Йозеф Франц Гайдн. Симфонії № 103, Es-dur.; **Фортепіанні сонати**

Вольфганг Амадей Моцарт. Опера «**Весілля Фігаро**» (Дія перша. № 1.

Інтродукція. Тема Сюзанни; Дія перша. № 3. Каватина / арія Фігаро «Якщо захоче пан пострибати»; Дія перша. № 9. Арія Фігаро «Хлопчик жвавий, кучерявий, закоханий»; Дія четверта. № 28. Арія Сюзанни «Прийди, мій милий, друг»); Опера «**Чарівна флейта**» (Дія перша. № 2. Арія Папагено «Відомий усім я ловець птахів...»); Дія друга. № 14. Арія Цариці Ночі «Жахливої помсти бажає моє серце»); **Симфонії № 4, 40; Фортепіанні сонати № 8, a-moll (KV 310, 1778 р.); № 11, A-dur; Фантазія і соната до мінор; Фантазія ре мінор; Реквієм (Requiem aeternam, Kyrie eleison, Dies irae, Lacrymosa).**

Микола Дилецький. «Воскресенський канон». Херувимська пісня.

Людвіг ван Бетховен. Симфонії: №№ 3, 5, № 6, 9; **Фортепіанні сонати: №№ 8, 14, 23, 28.**

Максим Березовський. Концерт «Не отвержи мене во время старости»

Дмитро Бортнянський. Концерт № 32 («Скажи ми, Господи, кончину мою»)

Артемій Ведель. Концерт № 3 («Доколе, Господи, забудеши мя»)

Екзаменатор

Наталія Олександрівна Костюк

Завідувач кафедри

Ольга Миколаївна Олексюк